

SPOLKY A JEJICH PŮSOBENÍ V PRAZE 6

Návrh seniorského centra Šatovka.

NA ÚZEMÍ PRAHY 6 MÁ SÍDLO NĚKOLIK STOVEK ZAPSANÝCH SPOLKŮ – TEDY DOBROVOLNÝCH SDRUŽENÍ NEJMÉNĚ TŘÍ OSOB, JEJICHŽ POSLÁNÍM JSOU VZÁJEMNĚ NEBO VEŘEJNĚ PROSPĚŠNÉ CÍLE. ŘADÍ SE MEZI NĚ KULTURNÍ A SPORTOVNÍ KLUBY, MYSLIVECKÁ SDRUŽENÍ A MNOHO DALŠÍCH. SPECIFICKOU SKUPINU MEZI NIMI TVOŘÍ SPOLKY, OVLIVŇUJÍCÍ VEŘEJNÝ PROSTOR, ROZVOJ ÚZEMÍ A BUDOUCNOST MĚSTSKÉ ČÁSTI.

„Spolky a jejich členové znají lokální prostředí, jeho přednosti i problémy a díky sousedským vztahům jsou přirozeným zdrojem informací, které jsou nezbytné pro odpovědné rozhodování při správě rozlehlé, stotisícové městské části. Nenárokujeme si rozhodovací pravomocí,“ vyjmenovává přínos spolků pro život v Praze 6 Michal Chylík, předseda jednoho z nich.

ROZPORY KOLEM ŠATOVKY

Příklad z posledních týdnů a měsíců. Radnice sedm let čekala na změnu územního plánu, aby místo chátrající usedlosti Šatovka vytvořila seniorské centrum pro své občany. Původní usedlost Šatovky by měla sloužit jednak jako administrativní prostor seniorského areálu, kolem má nově vzniknout zhruba padesátka malometrážních bytů v pěti objektech, k tomu nová budova s technickým zázemím, autobusová zastávka... Místním občanům se projekt nelíbí, vyjadřují názor, že Šárecké údolí je cennou

O budoucí podobě Šatovky radnice několikrát diskutovala s občany.

přírodní lokalitou a rozšíření výstavby na její úkor je nepřijatelné. Radnice s občany a spolky z této lokality jedná, svolává veřejná setkání a chce slyšet připomínky. Zatímco jedni kritizují samotný návrh zřídit zde seniorské centrum, jiní mají připomínky k jeho podobě a zdá se jim, že zde bude příliš staveb na úkor zeleně. Těm druhým radnice vychází vstříc a po diskuzi projekt částečně upravuje. Z plánu mizí dům postavený v druhé řadě, aby byl zachován ráz ulice, kde jsou všechny domy stavěné pouze jednou řadou. Další z budov se zkracuje, aby zůstal zachován průhled do zeleně ve svahu za budovami, mizí také autobusová zastávka s kioskem. Část obča-

nů nový návrh přijímá, jiná ne a na magistrát podává správní žalobu s odůvodněním, že ochrana přírody je nadřazená požadavkům místní samosprávy. „Musím přiznat, že mě to nemile překvapilo, protože spolek byl od samého začátku se záměry radnice seznámen, věděl, kdo tvořil projekt, měl svého zástupce i v porotě architektonické soutěže,“ říká Jakub Stárek (ODS), místostarosta pro územní rozvoj. „Náš spolek vznikl proto, aby chránil přírodní hodnoty Šáreckého údolí, ale projekt je příliš velký, málo respektuje dosavadní zástavbu a přírodní památku,“ zdůvodňuje podání žaloby David Ptáček ze Spolku Šárecké údolí. Na otázku, proč podali správní ža-

lobu až nyní, když změna územního plánu probíhala sedm let, reaguje: „Námítky jsme podávali v procesu nesprávné změny územního plánu a doufali, že se neschválí. Když ale prošla, domáháme se nápravy u soudu, aby se naše námítky řádně vypořádaly;“ dodává Ptáček. Soud zatím vyzval magistrát, aby se k žalobě vyjádřil, nyní se čeká, až svolá jednání. Pokud žalobu zamítne, spolek hodlá využít další prostředky k ochraně přírody Šáreckého údolí.

LADRONKA A DALŠÍ DOBRÉ PŘÍKLADY

Anketa, setkávání s občany, zapojení spolků i sportovních a volnočasových organizací – zhruba rok trvající proces vedl v roce 2017 k vytvoření dokumentu Plán pro Ladronku, strategického dokumentu, který obsahuje sedmnáct opatření, jak v následujících deseti letech toto místo vylepšit a zkvalitnit. Na začátku ovšem byly obavy hlavně lidí z okolí, z dalšího zvyšování kapacity bez toho, aby tomu odpovídalo zázemí nebo přibývalo parkovacích míst. Uživatelé parku zase viděli jako problém sníženou bezpečnost pohybu. Mnozí se báli rozšíření cest na úkor zeleně. Spokojen nebyl nikdo. Radnice proto zahájila proces participace, vytvořila pracovní skupinu pro Ladronku a začala o budoucnosti volnočasového parku diskutovat se spolky i dalšími subjekty, aby vznikl plán, jehož životnost bude delší než jedno volební období. Povedlo se najít shodu, kdy vedení městské části deklarovalo, že nechce na místo přilákat další tisíce návštěvníků, ale že jí jde o zvýšení komfortu,

Zatím nerealizovaný návrh školy Kocínka.

tu, zázemí a služby pomocí dílčích změn a průběžné správy, revitalizaci cest, ploch a vybavení tak, aby vyhovovaly všem skupinám uživatelů. Shodu mezi vedením radnice a spolky s Klubem přátel Ruzyně se podařilo najít při přípravě developerského – a původně poměrně megalomanského – projektu tak, aby plánovaná výstavba vyhovovala a nevadila místním obyvatelům. Velká participace proběhla i o budoucí podobě Bělohorské ulice, kde bylo třeba najít kompromis mezi spolky orientujícími se na zeleň

a ochranu životního prostředí a na druhé straně mezi živnostníky a některými obyvateli, kteří si přáli zachovat Bělohorskou jako obchodní ulici. Obě strany předložily své požadavky a za pomoci radnice se našel kompromis, s nímž souhlasily obě strany.

BOJ O KOCÍNKU

Naopak příkladem, kde spolupráce mezi městkou částí a spolky nefunguje, je projekt mateřské a základní školy Kocínka. V klasické zděné budově by měly vzniknout dvě třídy mateřské školy pro 56 dětí a osm učeben základní školy pro 272 žáků, jídelny, víceúčelový sál, technické zázemí a zahrada. Ačkoli vypracování projektové dokumentace novostavby bylo zahájeno už v roce 2014 a souhlas s odstraněním dvou původních objektů bez čísla popisného, na jejichž místě bude stát, pochází z února 2015, se stavbou se ještě nezačalo. Spolek Pro Hanspaulku a další dvě fyzické osoby do územního řízení opakovaně podávají námítky, žádají úpravy a doplnění projektu a vydání rozhodnutí o umístění stavby blokuji. „Ten, kdo projekt tvořil, tak činil bez znalosti norem, což lze vyčíst i z odvolání, která jsme podávali;“ reaguje Michael Pokorný ze Spolku pro Hanspaulku a pokračuje: „Pan místostarosta Stárek přišel k projektu, který je neproveditelným, a musí udělat vše pro to, aby to změnil. Studii má k dispozici dva a půl měsíce a ještě nás nevyzval, abychom se nad tím sešli. Místo toho se snaží zbylé dvě osoby ovlivňovat tak, aby se oponenti postavili proti sobě;“ dodává Pokorný. Místostarosta Jakub Stárek reaguje, že navržená řešení radnice nyní důkladně srovnává a analyzuje. „Naším cílem je nalézt řešení,

kteří bude co nejvíce naplňovat potřeby dětí z Prahy 6 a současně bude technicky, časově i finančně realizovatelné," dodává.

PRAVIDELNÁ SETKÁNÍ I VLASTNÍ STRÁNKA

Přes všechny spory a komplikace probíhá spolupráce mezi radnicí Prahy 6 a spolky v nadstandardní míře. Konají se pravidelná setkání zástupců radnice a spolků, spolky mají k dispozici v radničních novinách Šestka jednu stránku, kde mohou informovat o své činnosti. Na první pohled maličkost a jednoduchá věc, ovšem jde o unikát – v jiných městech či městských částech něco podobného najít nelze. „Od radnice to byl počín poměrně odvážný a zpočátku to také mezi námi a spolky vřelo, jak docházelo k názorovým konfrontacím. Časem si obě strany vyjasnily mantinely spolupráce, a tak mohou spolky od té doby víceméně necenzurovaně přispívat k rozšíření pohledu obyvatel Prahy 6 – čtenářů Šestky – na to, jaká jsou v jejich bydlišti aktuální či žhavá témata, mimo oficiální vyjádření zástupců radnice,“ říká Jarka Koňářiková, zástupkyně spolků a koordinátorka „spolkové“ stránky v Šestce a pokračuje: „Občas to sice zaskřípe a radnice pak hodnotí na jiných stránkách Šestky texty spolků jako ‚zavádějící‘ či ‚nepravdivé‘, protože se vyjadřujeme k projektům, které se z našeho pohledu negativně dotýkají našeho okolí.“

Od roku 2015 probíhají pravidelná setkání zástupců radnice a spolků. „Zpočátku začala setkání s významnou nedůvěrou, postupem času se nám podařilo debatu kultivovat a dostali jsme se k některým společným projektům a podle mě bylo vrcholem spolupráce mezi radnicí a spolky v minulém volebním období společné připomínkování nového Metropolitního plánu hlavního města. Tam myslím, že jsme poprvé naši

SPOLKY JAKO SOUČÁST KULTURNÍHO ŽIVOTA

Koncerty, divadelní představení, sportovní akce a sousedská setkání... Většinu těchto aktivit veřejného života v Praze 6 organizují spolky a dobrovolníci. Radnice si ponechává organizaci pouze deseti až dvaceti nejvýznamnějších akcí v roce.

V minulém volebním období se také vytvořily dotační programy Kultura 1 a Kultura 2 a v každém z nich byly alokovány dva miliony korun. „Během roku také na kulturní život v městské části přerozdělujeme peníze, které nám hlavní město posílá z hazardu,

celkem tedy radnice podporuje tyto aktivity částkou skoro šest milionů korun. Před naším příchodem na radnici v roce 2014 to bylo jen asi čtyři sta tisíc korun, tedy patnáctkrát méně,“ říká místostarosta pro kulturu Jana Lacina.

Další podporu na svou činnost dostávají spolky přímo z rozpočtu městské části. Spolkům zaměřujícím se na sport šlo loni a předloni 6,9 milionu korun, letos o 200 tisíc korun méně. Podpora pro spolky v sociální oblasti činila od 1,6 do 2,1 milionů korun.

společnou řeč a připomínkování koordinovali ku prospěchu všech, říká místostarosta Jan Lacina (STAN), který setkání v minulém volebním období moderoval.

I zástupci spolků setkání oceňují, i když souhlasí s tím, že nejvhodnější formát se stále hledá. Kromě starosty by ocenili i zapojení dalších radních. „Systematická spolupráce by dle našeho názoru eliminovala situace, kdy se na komunikaci s občany pohlížejí negativně, je vnímána jako obtěžující, zdržující, nepodstatná nebo je zcela odmítána jako prvek, který do zastupitelské demokracie nepatří,“ říká za spolky Michal Chylík, předseda spolku Zelený Břevnov. Správnou míru spolupráce tak, aby spolky, a tedy občané dostali prostor k vyjadřování a ovlivňování podoby místa, kde žijí, hledají obě strany. „Můj pohled na tu spolupráci je někdy takový, že spolky mají pocit, že by měly děnit v jednotlivých částech Prahy 6 řídit a říkat radnici, co kde má dělat. Na to můžeme zopakovat, že žijeme ve zastupitelské demokracii, kdy si sto tisíc obyvatel Prahy 6 zvolí čtyřicet pět zastupitelů a ti ze svého středu vyberou devět radních, kteří městskou část opravdu řídí,“ konstatuje Jan Lacina. To však neznamená, že by se lidé ze spolků ne-

mohli do samosprávy zapojovat. Jsou členy některých pracovních skupin, například pracovní skupiny pro úpravy Ladronky nebo Bělohorské ulice, dále komisí a výborů. „V budoucnu by bylo dobré, kdyby místo v komisích či výboru bylo vyčleněno přímo pro spolky a nebylo obsazováno prostřednictvím politických stran,“ nabízí další podnět k vylepšení Michal Chylík.

Aby se omezila nedorozumění a ještě zlepšila spolupráce a komunikace mezi spolky a radnicí v tomto volebním období, nejenže se četnost vzájemných setkání zvýšila z pěti na deset ročně, ale obě strany také spolu uzavřou memorandum o spolupráci městské části Praha 6 se spolky.

KDE HLEDAT INFORMACE O SPOLCÍCH?

- Čtrnáct aktivních spolků zabývajících se veřejným prostorem vytvořilo „spolek spolků“, více informací o něm najdete na <http://prahasest.cz>.
- Informace ze života spolků v Praze 6 najdete na adrese praha6.org. Celkem jde o 23 spolků. U mnohých z nich najdete mailové adresy, abyste je mohli kontaktovat.

INZERCE

Městská část Praha 6

6

PREZENTACE SLOŽEK SLOŽEK INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU
26. září 2019
9.00–16.00 hod

Předpolí Obory Hvězda, zastávka Vypich

Prezentace složek integrovaného záchranného systému pro děti ze základních, mateřských škol, jakož i pro širokou veřejnost.

BYTY NA PRODEJ
PRAHA 6
LIBOC

POSLEDNÍ BYT
VOLNÝ

www.sestupna7.cz | +420 725 775 717

REFLECTA
DEVELOPMENT

Jakou máte zkušenost se spolky v Praze 6?

MARTIN POLÁCH/ANO

V minulém volebním období jsme řídili gesce územního rozvoje, životního prostředí a dopravy, tedy ty, které s veřejným prostorem souvisí nejvíce. Velmi si cením spolků, které vytváří spolkový život

a snaží se v daném zájmovém území zlepšit veřejná prostranství, participovat na různých akcích atd. To je práce konkrétních lidí, kteří něco aktivně dělají a pomáhají místním obyvatelům se zapojit a být součástí místní komunity. Takové spolky mohou být pro radnici benefitem při řešení lokálních témat – například Plán pro Ladronku, regulaci Šáreckého údolí nebo ojedinělou spoluprací při sběru připomínek k Metropolitnímu plánu. Negativně vnímám ty spolky, které vznikly jen proto, aby mohly být účastníky stavebních řízení, vyjednávat s investory a radnicí v jakémsi veřejném zájmu. Dle zásad správné participace se do projednávání lokálních témat musí mít možnost zapojit kdokoli osobně. Nelze komunikovat pouze se spolky jako jedinými zástupci veřejnosti.

TOMÁŠ ŠÍDLO/PIRÁTI

Spolky na Šestce dělají dobrou práci, od skautů přes sportovní spolky, od včelařů po milovníky staré hudby. Velký přínos pro Prahu 6. Zvláštní postavení mají spolky, které chrání

přírodu a krajinu. Jsou ze zákona (zák. 114/92 Sb.) povinným nástrojem participace občanů, a otevřely v minulých letech důležitá témata: zodpovědnější péče o stromy, co nejsou kandelábrы, sekání trávy vysoko nad zemí, nahrazení karcinogenního round-upu. Dávné požadavky spolků přinesly, co se dnes v péči o zeleň Prahy 6 ukazuje jako správný postup. Spolky přišly péčí TOP, STANu, ODS a ANO o legislativní možnost ovlivňovat umístění staveb. Stále však mohou zasáhnout do tvorby územních plánů. Správní žaloba spolků proti snaze Městské části změnit 6 tis m² chráněné zeleně v Tiché Šárce na stavební parcelu ukazuje, že stávající vedení radnice je ve vztazích se spolky bezradné. Nepomohla by mezinárodní metodika spolupráce radnic a spolků, kterou spolky radnici nabízely?

JAN LACINA/STAN

Tři roky jsem v minulém volebním období moderoval debatu mezi vedením radnice a aktivními spolky a nebyl to věru jednoduchý úkol, protože nedůvěra byla ze začátku na obou stranách značná. Postupně jsme však k sobě nacházeli cestu a napětí

začalo postupně opadávat, až se přiblížilo k věčné debatě, v níž spolky hrají roli znalce jednotlivých lokalit v území Prahy 6 a městská část je tím pádem vnímá jako významné partnery do debaty – věcný dialog a budování funkční občanské společnosti je nakonec v zájmu obou stran. Vrcholem spolupráce se pak stala spolupráce při připomínkování budoucího územního plánu hlavního města Prahy. Některé spolky se soustřeďují výhradně na vytváření kulturních a společenských událostí (např. spolek Hanspaulka a její oblíbené Svatováclavské slavnosti), pro ně jsme od roku 2014 zvedli dotace zhruba desetinásobně. Komunikace se spolky se zkrátka dramaticky zlepšila. Existují však také výjimky potvrzující pravidlo: Např. Spolek Pro Hanspaulku, dříve Hendlův dvůr už po léta zlovolně brání vzniku nového školního areálu v ulici Na Kocínce při ZŠ a MŠ Bílá, kterou by děti i jejich rodiče z Hanspaulky, Dejvic i širšího okolí tolik potřebovali.

MAREK BAXA/KLID/09

Při pohledu na sociální sítě to někdy vypadá jako soubor bez pravidel, nařčení ze lži a manipulace padají z obou stran a petice, odvolání a soudy jsou používány jako

náboje při střelbě okolo sebe. Máme štěstí, že u nás v Praze 6 spolupráce mezi radnicí a spolky zdárně funguje. Konají se pravidelná společná setkání; obě strany jsou ochotné se domluvit a radnice se dlouhodobě snaží zapojit spolky do (spolu)rozhodování zejména o územním rozvoji. Spolky se snaží hlídat zájem užší skupiny obyvatel než radnice. Z mé zkušenosti často zastávají kritičtější postoje k výstavbě a zároveň kladou vyšší zákonné a etické (či estetické) nároky. Aktivita spolků je pro správný rozvoj města a jeho veřejného prostoru velmi potřebná. Často slouží jako kritický, oponentský prvek a vedou ke změnám, které pomohou projektům lépe se začlenit do prostředí okolo. Zároveň spolky, již z principu, nemohou nahradit úřední či politické rozhodování a někdy svou aktivitou působí jako prvek prodlužující správní řízení.

JAKUB STÁREK/ODS

Vztah ke spolkům si stále tvořím. Pro nás komunální politiky jsou prospěšné často precizní znalosti lokality a místních vztahů. Na druhou stranu vidím, že často hájí své konkrétní zájmy, zatímco já se jako zástupce Prahy 6 musím věcem věnovat z širší perspektivy. A ne vždy jsou tyto zájmy ve shodě. Dlouhodobě sleduji, že se někteří zástupci spolků snaží přebírat role politiků, aniž by k tomu měli mandát z voleb. Spolková aktivita pak na oko vypadá skvěle, ale v podstatě dává moc do rukou osobám, které nenesou politickou a fakticky ani jinou odpovědnost. To považuji za ohýbání systému zastupitelské demokracie. Proto se snažím být předvídatelný a jsem rád, když tak fungují i moji partneři. Z toho důvodu mě třeba nemile překvapilo, když se místní spolek rozhodl podat žalobu, aby zabránil výstavbě seniorského centra na pozemku městské části, přestože byl od počátku se záměry radnice seznámen a svého zástupce měl i ve výběrové komisi architektonické soutěže. A pak se zase setkám s milou iniciativou spolku místních myslivců, kteří pozvou celou školku, aby s nimi vypouštěla zajíce do přírody.

PETR PÍŠA/ZELENÍ

Občanská společnost je esence demokracie a svoboda sdružování je jedním ze základních lidských práv. Různé části Prahy 6 mají za sebou dlouhou tradici sdružování sousedů za účelem

pořádání komunitních akcí, dětských dnů anebo třeba dvorkových bleších trhů. Stejně tak je přirozené, když se místní spojí, z důvodu, aby společně vyjádřili své stanovisko, které se týká života v jejich bezprostředním okolí. Spolky a sdružení občanů jsou z toho důvodu přirozeným a základním partnerem radnice. Že má taková spolupráce smysl, dokázal nejlépe loňský proces připomínkování metropolitního plánu, při kterém se desítky občanů pod patronací šestkového spolku vyjadřovaly k tomu, jak má v budoucnu vypadat město, ve kterém mají žít. Tyto podněty se pak staly přímou součástí více než dvoustránkového stanoviska městské části, kterou schválilo zastupitelstvo. Je to prosté – nikdo nezná své místo lépe než občané, kteří v něm žijí, a proto pro Stranu zelených bude hlas občanů vždy ten nejdůležitější.